

KOLENPRIJS STABIEL OP HOOG NIVEAU

Vanaf het vierde kwartaal van 2003 is de invoerprijs (zie kader) van steenkool sterk gestegen. In de EMU-landen is de prijsstijging minder door de sterke euro. De prijsstijging is onder andere het gevolg van de sterke toename van het steenkoolverbruik in Azië, in het bijzonder in China. Inmiddels is de prijs gestabiliseerd.

DOOR HENK VERDUIN EN JOOST HUURMAN

Kolen in de energievoorziening

Na de ontdekking van aardgas is het belang van steenkolen sterk teruggelopen. In de jaren 1962–1964 lag het binnenlandse verbruik nog op bijna 19 miljoen ton per jaar. Met de komst van het goedkope alternatief aardgas liep het kolenverbruik snel terug tot minder dan 4 miljoen ton in de jaren 1973–1975. Om de afhankelijkheid van olie en de olieproducerende landen te verminderen, nam het verbruik van kolen in de jaren tachtig en negentig weer toe, met name door de ingebruikname van meer kolencentrales. Nu is het verbruik weer op het niveau van het midden van de jaren zestig.

Kolenverbruik

Steenkolen worden hoofdzakelijk gebruikt (zie kader) voor de opwekking van elektri-

citeit, in de basismetaalindustrie en voor de productie van steenkoolcokes.

In 1999 viel het kolenverbruik in elektriciteitscentrales terug. De reden hiervoor was de liberalisering van de elektriciteitsmarkt. Energiebedrijven importeerden meer elektriciteit en de productie van elektriciteit in kolencentrales werd teruggebracht. De terugval in 2005 is onder andere toe te schrijven aan de substitutie van steenkool door biomassa.

Het kolenverbruik in de basismetaalindustrie steeg vanaf medio jaren tachtig fors dankzij een technologische innovatie in het hoogovenproces (zie kader).

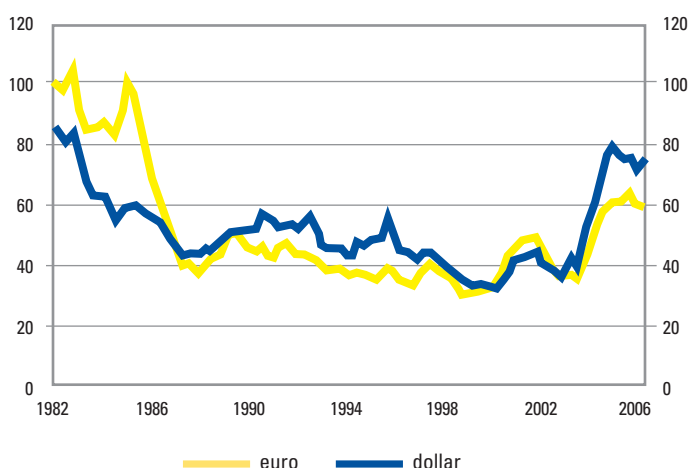
De verminderde inzet van kolen voor de productie van cokes vanaf 1999 is een gevolg van een doorgevoerde sanering in deze industrietak. Het aantal cokesfabrieken is toen gehalveerd.

Invoer en handel

Begin jaren tachtig kwamen de hier verbruikte kolen uit Europa, Noord-Amerika en Oceanië. Vandaag de dag worden de kolen met name gehaald uit Zuid-Afrika en Zuid-Amerika. Vooral Colombia en Venezuela hebben een groot aandeel in onze koleninvoer.

Door de gunstige ligging speelt Nederland een belangrijke rol als handels- en distributieland voor steenkolen. In 2005 werd ruim 35 procent van de 20,1 miljoen ton geïmporteerde steenkolen vanuit Nederland geëxporteerd. [EM](#)

Bron: StatLine, CBS (<http://www.cbs.nl>)

Bron: CBS

Invoerprijs kolen per ton

Invoerprijs

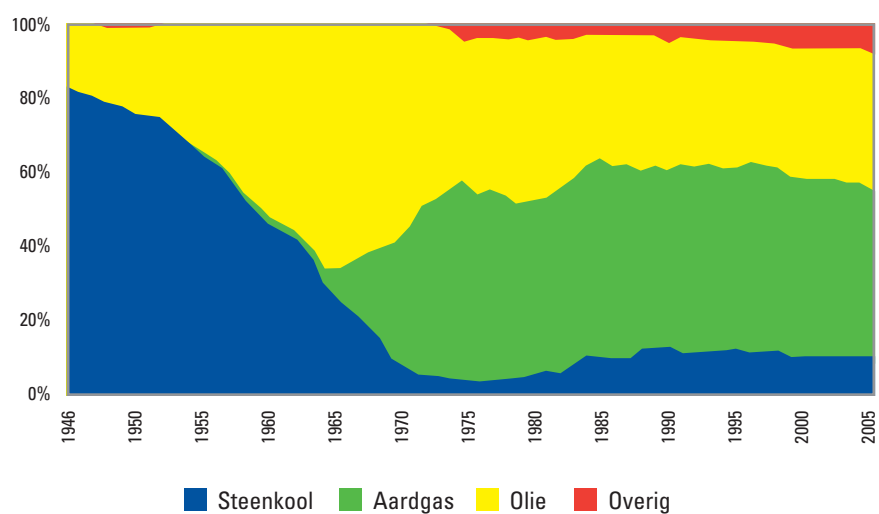
De getoonde prijsontwikkelingen zijn niet gecorrigeerd voor inflatie. De invoerprijs heeft betrekking op ketelkolen, het meest gebruikte kolentype.

Gebruik steenkolen

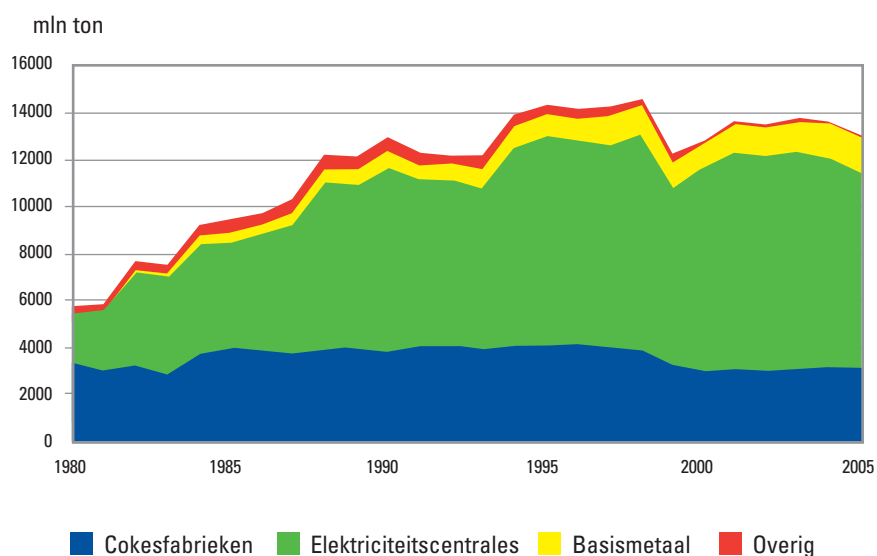
De toename van 1993 op 1994 is het gevolg van een gewijzigde registratie. Tot en met 1993 werd het verbruik in standaardtonnen op basis van een verbrandingswaarde van 29,3 GJ per ton. Vanaf 1994 betreft het daadwerkelijke tonnen.

Hoogovenproces

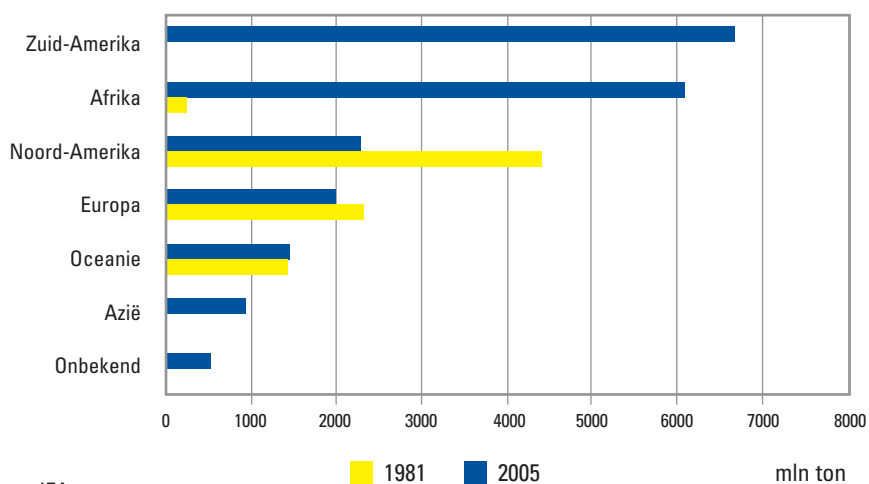
Het betreft de introductie van pulverised coal injection (PCI) in het hoogovenproces. Hierdoor werd het mogelijk steenkolen gedeeltelijk direct te gebruiken in plaats van steenkoolcokes.

Samenstelling binnenlands energieverbruik, 1946-2005

Kolenverbruik naar bestemming

Bron: IEA

Invoer steenkolen naar land van herkomst